

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/98/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118202798
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118202798.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v právnej veci žalobkyne: X.. C. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXXX/XX, XXX XX Q., právne zastúpená: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA JUDr. Igor Šafranko, advokát, ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: Advokátka kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 381,42 eura, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 10.mája 2019, č.k. 14Csp/49/2018-68, jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Rozsudok v napadnutom výroku I. a III. potvrdzuje.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňu sumu 200 EUR, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku,

II. v prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a ,

III. p r i z n á v a žalobkyňu nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej istiny s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.“

2. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd prvej inštancie z ust. § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, § 3 ods. 5 zákona. č. 250/2007Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného

finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. Žalovaný v rámci písomného vyjadrenia zo dňa 10.05.2018 k žalobe uviedol, že žalobkyňa si v súvislosti s dotknutým zmluvným vzťahom, a to zmluvou o revolvingovom úvere zo dňa 12.05.2011 už úspešne uplatnila nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 200 EUR, a to v konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 25Csp/153/2017. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že v predmetnom konaní bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie z dôvodu, že žalobkyňa sa úspešne domáha svojich práv na základe pôvodného konania, ktorého predmetom bolo zrušenie rozhodcovského rozsudku, teda z úplne iného dôvodu, a preto je nepochybné, že žalobkyňa si v tomto konaní neuplatňuje duplicitne svoj nárok v rozpore s princípom ochrany spotrebiteľa a nepredstavuje to žiadnu prekážku pre rozhodovanie o podanej žalobe. V konaní vedenom pod sp. zn. 9C/321/2015 súd prvej inštancie uzavrel, že úver poskytnutý žalobkyni je bezúročný a bez poplatkov z dôvodu, že v zmluve nie je minimálne uvedená konečná splatnosť úveru. Z uvedeného teda vyplýva, že žalobkyňa sa úspešne domohla svojich práv vo vzťahu k žalovanému. V súvislosti s odôvodnením pôvodného rozhodnutia vo veci 9C/321/2015 týkajúceho sa skutočnosti, že zmluva v danom prípade ani nevznikla, súd poukázal na to, že žalobkyňa si v tomto konaní uplatnila svoje práva vyplývajúce z Občianskeho zákonníka, ktorý je predpisom, obsahujúcim úpravu na ochranu spotrebiteľov vo vzťahu ku konaniu dodávateľov, pričom aj pokiaľ by bol súd teoreticky považoval zmluvu za platnú, resp. iba čiastočne neplatnú, je nepochybné, že zmluva neobsahovala minimálne údaj o konečnej splatnosti úveru, čo zakladá záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, čo teda nepochybne predstavuje porušenie zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie nemožno vnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobkyňu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu. Vzhľadom na okolnosti daného prípadu súd považuje výšku priznaného finančného zadosťučinenia za primeranú s tým, že priznaním tejto sumy bude podľa názoru súdu naplnený aj účel predmetného ustanovenia z hľadiska odškodnenia žalobkyne z titulu jej zadosťučinenia a zároveň je naplnená aj jeho výchovná funkcia tým, že priznanie takéhoto nároku bude na žalovaného vplývať tak, aby v budúcnosti spotrebiteľov nezavádzal, nepoužíval nekalé obchodné praktiky a v zmluvách uvádzal všetky zákonné náležitosti, a to v správnej výške. Súd považuje sumu vo výške 200 EUR za primeranú, aj s ohľadom na argumentáciu žalobkyne, že v danom prípade sa chcel žalovaný obohatiť na jej účet v rozsahu 381,42 EUR, čo ale súd nepovažoval za náležité a primerané, nakoľko už v pôvodnom konaní bol žalovaný sankcionovaný tým, že úver bol považovaný za bezúročný a bez poplatkov a žalovaný mal teda nárok iba na vrátenie poskytnutej istiny bez akéhokoľvek zisku, pričom finančné zadosťučinenie má byť skutočne primerané a súd má za to, že určená výška odzrkadľuje všetky vyššie uvedené kritéria. V prevyšujúcej časti, preto súd žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

4. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 spojení s ust. § 262 ods. 1, 2 a CSP. Keďže žalobkyňa bola v konaní plne úspešná súd jej v súlade s citovaným zákonným ustanovením priznal náhradu trov konania vo výške 100% proti žalovanému.

5. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu trov konania vo výške 100%. Odvolanie podal z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) CSP. Ako hlavný odvolací dôvod žalovaný namietal nepreskúmateľnosť rozsudku a jeho arbitrárnosť, čím podľa neho súd prvej inštancie porušil právo žalovaného na spravodlivý proces. A to z dôvodu, že súd sa nezaoberal argumentmi a tvrdeniami žalovaného, ktoré sa týkajú výšky úrokov akceptovateľnej hranice a právnych následkov v prípade jej prekročenia. V ďalšom dôvode nepreskúmateľnosti rozsudku žalovaný namietal odôvodnenie

sumy finančného zadosťučinenia. Pri všeobecnom a neurčitom odôvodnení z rozsudku nevyplýva s akými konkrétnymi preukázanými skutočnosťami súd prvej inštancie uviedol záver o sume 200 eur, ako primeranej sume s ktorou spája samotné zadosťučinenie, ktoré je chápané ako forma náhrady ujmy v nemajetkovej oblasti. Možno teda konštatovať, že v odvolaní žalovaný považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nepreskúmateľné a to pokiaľ ide o výšku priznaného nároku a taktiež pokiaľ ide o základ priznaného nároku. Podľa odvolateľa záver súdu je založený na hypotéze, ktorá sa neopiera o žiadne reálne a preukázané skutočnosti, z ktorých by mohol byť záver súdu odôvodňujúci výšku zadosťučinenia prijatý.

6. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

7. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte z namietaným nesprávnym právnym posúdením. To či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil a to s prihliadnutím nato, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS/78/05).

9. Odvolací súd sa najprv vysporiadal s odvolacou námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti neodôvodnil. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne a úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu. Vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c/a Španielsko z 09.12.1994 a Hiro Balani c/a Španielsko z 09.12.1994). V tejto súvislosti je právne významné ust. § 220 ods. 2 CSP podľa, ktorého v odôvodnení v rozsudku súd uvedie čoho sa žalobca domáhal aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie. Ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil. Prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

10. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel a odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v ust. § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, aby rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

11. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosť učinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva a to od toho, ktorý za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosť učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

12. Inštitút primeraného finančného zadosť učinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody, ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného, alebo ktorúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akceptuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody teda funkciu preventívnu v porovnaní najmä z používania adjektíva „odradzujúci“.

13. Práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie a preventívne účinky pred diskrimináciou. Zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primeraná a odradzujúce.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že v konaní vedenom súdom prvej inštancie pod sp.zn. 9C/321/2015 súd prvej inštancie uzavrel, že úver poskytnutý žalobkyňi je bezúročný a bezpoplatkov z dôvodov, že v zmluve nie je minimálne uvedená konečná splatnosť úveru. Z tohto je zrejmé, že žalobkyňa sa úspešne domohla svojich práv vo vzťahu k žalovanému. Súvislosti s odôvodnením pôvodného rozhodnutia vo veci 9C/321/2015 týkajúceho sa skutočnosti, že zmluva v dnom prípade ani nevznikla, žalobkyňa si v tomto konaní uplatnila svoje práva vyplývajúce z Občianskeho zákonníka, ktorý je predpisom, ktorý obsahuje úpravu na ochranu spotrebiteľov vo vzťahu ku konaniu dodávateľom, pričom aj pokiaľ by bol súd teoreticky považoval zmluvu za platnú resp. iba čiastočne neplatnú je nepochybné, že zmluva neobsahovala minimálne údaj o konečnej splatnosti úveru, čo založilo záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti tohto úveru. Je taktiež zrejmé, že žalobkyňa si úspešne uplatnila nárok na priznanie primeraného finančného zadosť učinenia v sume 200 eur v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp.zn. 25Csp/153/2017. V tomto konaní bolo priznané primerané finančné zadosť učinenie z dôvodu, že žalobkyňa sa úspešne domáhala svojich práv na základe zrušenia rozhodcovského rozsudku. Teda z úplne iného dôvodu, ako v tomto konaní.

15. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosť učinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť nie len funkciu satisfakčnú ale aj funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi. Zároveň to treba chápať, ako odmenu zato, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že určením neprijateľnej zmluvnej podmienky možno predpokladať, že dodávateľ sa konania ktorého sa dopustil voči žalobcovi sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj s prihliadnutím na postoj žalovaného v predchádzajúcom konaní v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby, žalobkyňa bola dlhodobo neodôvodnene vystavená stavu právnej neistoty až do doby právoplatného skončenia predmetného konania. Je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuviedol jej obligatórne náležitosti, podľa zákona č. 129/2010 Z.z o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a teda najmä neuviedol termín konečnej splatnosti.

16. Žalobkyňa si teda bez akýchkoľvek pochybnosti v konaní vedenom pod sp.zn. 9C/321/2015 úspešne uplatnila právo na určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

17. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosť učinenia táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria a to hlavne intenzita, časové trvanie, zavadeného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané vzhľadom na všetky okolnosti prípadu je potrebné považovať finančné zadosť učinenie vo výške 200 eur tak, ako ho priznal súd prvej inštancie. Toto priznané finančné zadosť učinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorej vznikla konaním žalovaného a je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní úverovej zmluvy konal závadne. Žalobkyňa sa v tomto prípade úspešne domohla svojho práva a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosť učinenia.

18. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 spojením s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobkyni v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli a neúspešný žalovaný nemá nárok na ich náhradu.

14. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).